

סדר סדר ל מט' 2/ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', ג' בחנוך תשי"ח - 20.10.57 בשעה 11.00.

- השתתפו:
- ד. בר-רב-האי - ט"ט היו"ר
 - ב. אזניה
 - ז. ורהפטיג
 - ש. יוניצ'טן
 - י. קליבנוב
 - ש. רוזנברג
 - ח. רובין

- מוזמנים:
- פ. רוזן - סר המשפטים
 - ח. כהן - הפועץ המשפטי
 - א. ידין - המשנה ליועץ המשפטי
 - ה' רוזנטל - משרד המשפטים

סדר-היום: חוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (שופטים חוקרים).

היו"ר ד. בר-רב-האי: אני פותח את הישיבה.

חוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (שופטים חוקרים).

סעיפים 1-2 (המשך).

א. ידין: במקום הסעיפים 1 ו-2 אנו מציעים את שבעת הסעיפים הבאים:

1. משנודע למשטרה שנעשה פשע חייבת היא לחקור בזריזות כדי למצוא ראיות להאשמת אדם פלוני.
2. המתלונן על ביצוע של פשע יגיש תלונתו למשטרה.
3. המשטרה תעביר את חומר הראיות לפרקליט המחוז ואם מצא פרקליט המחוז שהראיות מספיקות להאשמת אדם פלוני, יאשימו אותו בבית משפט מחוז, חוץ אם סבור פרקליט המחוז שאין בניהול המשפט טעם טובת הציבור.
4. סרב פרקליט המחוז להאשים אדם פלוני אם ספני שלא מצא ראיות מספיקות ואם ספני שלא ראה בניהול המשפט טעם טובת הציבור, רשאי המתלונן שהגיש תלונתו למשטרה לערער על סירוב זה לפני היועץ המשפטי לממשלה.
5. הוגש כתב אישום לבית משפט מחוזי, רשאי הנאשם או בא כוחו לעיין בכל זמן סביר בחומר הראיות שבידי פרקליט המחוז הנוגע לאשמה, פרט לחומר שהעלתו מותרת או גילויו אסור על פי דין.
6. חומר שלא עמד לעיונו של הנאשם או בא כוחו כאמור בסעיף 5, לא יוגש מטעם התביעה לפני בית-המשפט.
7. הוראות סעיף 6 אינן גורעות מהוראות חוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה) תשי"ז-1957.

ט"ט הינו"ר ד, בר-רב-האי : סעיף 2 תלוש, ואינו ברור הקשר בין הדברים.

ח. כהן : הייתי מציע לנסח כך: "מסנודע לאדם שנעשה פסע, רשאי הוא להגיש תלונתו למסטרה".

אנחנו הוצאנו בניסוח המוצע את הענין של הפקת תועלת כספית או קינטור. ועלי לציין שלא עשינו זאת בלב קל, אלא רק מפני שבישיבה הקודמת של הועדה הושטעה ביקורת על כך.

חבר הכנסת ורופטיג רצה לתת לכל אזרח רשות ערר ליועץ המשפטי, אם המסטרה אינה פועלת. את הדבר הזה, אחרי שיקול נוסף, לא הכנסנו. זכות סטטוטורית להניע את הסנגורן רצינו לתת רק לאדם שהוכיח שיש לו ענין אישי בכך, על-ידי כך שהגיש את התלונה.

ז. ורופטיג : בסעיף 1, במקום "חייבת היא לחקור בדבר כדי למצוא ראיות", הייתי כותב "חייבת היא לחקור כדי לקבוע אם יש מקום להאשים אדם פלוני, ולמצוא ראיות להאשים אדם פלוני".
לסעיף 4, מאחר שאין זה ערעור בפני בית-משפט אלא בפני היועץ המשפטי, אינני רואה מדוע לא לתת זאת לכל אזרח.

ח. כהן : אולי תסכים לנסח את סעיף 4 כך: "על סירוב פרקליט המחוז להאשים אדם פלוני, אם טפני שלא מצא ראיות מספיקות ואם טפני שלא ראה בניהול המשפט משום טובת הציבור, תהא זכות לערער ליועץ המשפטי לממשלה".

ז. ורופטיג : אני מסכים לזה. השאלה היא אם לא לתת לנפגע זכות לערער גם לבית-משפט.

ח. כהן : היום המצב הוא כזה שאם היועץ המשפטי סרוב להגיש משפט, אפשר לפנות בגדו בג"צ. האפשרות הזאת נשארת גם לפי החוק המוצע. הרי אנחנו מעוניינים לחטוך לבית-המשפט את המשפטים בעניינים אלה.

ש. יוניצ'מן : מה פירוש "נודע למסטרה"? זה אומר שמישהו מסר לה על כך, אם זה אזרח ואם זה איש המסטרה. אינני רואה טעם להבדיל בין סעיפים 1 ו-2.

סעיף 5 אינו ברור לי.

ח. כהן : אני מציע למחוק את השורה האחרונה בסעיף 5, ולנסח את סעיף 6 כך: "הוראות סעיף 5 אינן חלות על חומר שהעלטתו מותרת או גילוי אסור על פי דין. ואולם חומר זה לא יוגש מטעם התביעה לבית-המשפט".

ש. יוניצ'מן : האם חומר כזה שאסור להראותו, אסור להראותו גם לשופטים?

ח. כהן : כן.

ש. יוניצ'מן : איפוא זה כתוב?

ח. כהן:

בסעיף 6.

ש. יוניצ'טון:

אינני חושב שזה ברור. אני חושש שהשופט
יוכל לראות את התיק לפני המשפט, מבלי
שהחומר הזה ישמש כחומר ראיות.

ח. כהן:

לא קרה אצלנו שתיק סודי יהיה בידי השופט
לפני המשפט.

ס"ט היו"ר ד. בר-רב-האי:

אני מבין שהחשש הוא שהשופט אמנם לא יתמך
על החומר בפסק-הדין, אבל החומר ישפיע עליו.

ח. כהן:

זה שייך לחוק הראיות. שם יש סעיף האומר
שאסור לשופט לטמוע ולראות דבר אלא מה
מסובא בפניו בבית-המשפט כחומר ראיות.

הנחלט: 1. לנסח את סעיף 1 כך: "מטכודע למטטרה שנעשה
פסע, חייבת היא לפתוח בחקירה על-טנת להשיג
ראיות להאשמת אדם פלוני".

2. לנסח את סעיף 2 כך: "כל אדם רשאי להגיש
תלונה למטטרה על ביצוע פסע, והמטטרה תחקור
בדבר".

3. לנסח את סעיף 3 כך: "המטטרה תעביר את תוצאות
חקירתה ואת חומר הראיות לפרקליט המחוז, ואם
מצא פרקליט המחוז שהראיות מספיקות להאשמת אדם
פלוני, יאשים אותו בבית משפט מחוזי, חוץ אם
סבור פרקליט המחוז שאין בניהול המשפט מסום
טובת הציבור".

4. לנסח את סעיף 4 כך: "על סירוב פרקליט המחוז
להאשים אדם פלוני, אם מפני שלא מצא ראיות
מספיקות ואם מפני שלא ראה בניהול המשפט מסום
טובת הציבור, תהא זכות ערר בפני היועץ המשפטי".

5. לנסח את סעיף 5 כך: "הוגס כתב אישום לבית משפט
מחוזי, רשאי הנאשם או בא כוחו לעיין בכל זמן
סביר בחומר הראיות שבידי פרקליט המחוז".

6. לנסח את סעיף 6 כך: "הוראות סעיף 5 אינן חלות
על חומר שהעלמתו מותרת או גילויו אסור על פי
דין. ואולם לא יוכא טעם התביעה חומר כאסור
לפני בית-המשפט".

7. לנסח את סעיף 7 כפי שהוצע: "הוראות סעיף 6 אינן
גורעות מהוראות חוק לתיקון דיני העונשין (בסחון
הסדינה) תשי"ז-1957".

ז. נרהפטיג:

הייתי מציע שסירובו של הפרקליט יהיה מנוסק.

ח. כהן:

אני חושש שלא נוכל לעמוד בזה. היום יש
למטטרה טופס מודפס שמטלאים אותו, מוחקים
את המיותר, ושולחים אותו. כתוב בו גם שיש זכות לערער. אם על כל
תלונה צריך יהיה הפרקליט להוסיף הנסקה, הוא לא יוכל לעשות את עבודתו.

28.10.57

חוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (טופטיט חוקריט).

סעיף 3 (סיהיה עכסיו 8).

בעבירות החטורות פותר מדוע לא נאסר לנאשם לדרוש חקירה טוקדטת?

ט. יוניצ'טון:

אני מסכים להערת ח"כ יוניצ'טון.

ז. ורהפטיג:

עלינו להבחין בין שני סלבים: הסלב הראשון הוא אם תהיה או לא תהיה חקירה טוקדטת, ורק לאחר זאת בא כתב האישום. הייתי כותב בסלב ראשון שהיועץ הטפטי (כאן אין מקום להוסיף את הטפטה) ראוי לדרוש חקירה טוקדטת. בסלב השני הייתי מוטרט שאם אין הוא חושב שיש צורך בחקירה טוקדטת, יודיע על כוונתו להגיש כתב אישום, ואם תוך 15 יום הנאשם אינו פונה בדרישה לערוך חקירה טוקדטת, יגיש היועץ הטפטי או בא כוחו את כתב האישום. לפני כן אינני רוצה לקרוא לזה כתב אישום, כיון שאם הנאשם ידרוש חקירה טוקדטת, יכול להתברר שאין מקום להאסמה, ואני רוצה לאפשר לו לעבור את הסלב הזה מבלי לקרוא לו "נאשם".

ח. כהן: אפשר לקרוא לזה "הודעת אישום", ובמקרה שהחקירה הטוקדטת מראה שיש ראיות טפטיקות להעמדתו לדין, תפוך הודעת האישום לכתב אישום.

הודעת האישום צריכה להיות פנימית, ולהיטטר רק לנאשם.

ז. ורהפטיג:

ש. רוזנברג: אפשר להניח שהכוונה העיקרית של החקירה הטוקדטת במצב הקיים היא לטובת הנאשם, ואם כן, הברירה צריכה להיות בידינו. אינני מוכן לוותר על זכותו של הנאשם לדרוש חקירה טוקדטת בכל מקרה של פסע. אני גם אינני מוכן לוותר על זכותו לדרוש שלא תהיה חקירה טוקדטת, במקרה שאינו רוצה בכך. אם הדבר נעשה בכל מקרה לטובת הנאשם, מדוע לא להשאיר את הברירה בידינו? הוא צריך להודיע בכל מקרה אם הוא מוותר על החקירה הטוקדטת. ואני חושב שיהיו מקרים רבים מאוד בהם יוותרו על החקירה הטוקדטת.

ח. כהן: אם התביעה חושבת שטן הדין שלא להגיש כתב אישום אלא לערוך תחילה חקירה טוקדטת כדי לברר אם יש ראיות טפטיקות להגשת כתב אישום, אינני מבין מדוע לטנוע זאת מטנה ולכפות עליה להגיש כתב אישום לבית-הטפטי. אני חושש שהרבה טטיקוליו של ח"כ רוזנברג בענין זה, נובעים מההשוואה עם המצב בארה"ב, ואני גאה למסר שאין כאן כל דמיון.

לשאלה של הפוטביות, הקטורה בנקודה זאת. אם דורשים שהחקירה הטוקדטת צריכה להיות פוטבית. על-ידי כך שוללים טן הנאשם את ההגנה העיקרית אליה מתכוונים בהצעת החוק. כי אם הנאשם דורש שהחקירה הטוקדטת לא תהיה פוטבית, זה אוטר שיש לו טה להעלים, ועל-ידי כך נגרם אותו טענות טאותו מנחנו רוצים לטנוע.

אני מוכן לקבל את הצעת ח"כ ורהפטיג, ובהתאם לכך אני טציע במקום הטעיף הזה את שלושה הטעיפים הבאים:

8. החליט פרקליט טחוז או היועץ הטפטי לטטסלה להאשים אדם פלוני בטפע טדינו טרות או טאטר יטטור לו הודעת אישום.

9. נטטרה הודעת אישום לפי טעיף 8, רטאייט היועץ הטפטי לטטסלה או בא-כוחו או הנאשם לבקש חקירה טוקדטת בטטטה.

10. לא הוגשה, בסועד ובדרך שנקבעו לכך בתקנות, בקשה לעריכת חקירה טוקדמת, יגיש פרקליט המחוז כתב אישום לבית-הטשפט; הוגשה בקשה כאסור, לא יוגש כתב אישום עד לאחר גמר החקירה הטוקדמת הכל לפי תוצאותיה.

השאלה על איזה פסע זה יחול היא שאלה טכנית. אם זה יהיה יותר סדי רחב, לא נוכל לעסוד בזה.

אני מציע שזה יחול על כל פסע.

ט. יוניצ'טון:

הוחלט: 1. לקבל את הצעת היועץ הטשפטי לניסוח של שלושה הסעיפים הבאים, בטקסט הסעיף הנוצע:

8. החלים פרקליט מחוז או היועץ הטשפטי למטשלה להאטים אדם פלוני בפסע שדינו טות או ... יססור לו הודעת אישום.
9. בטסרה הודעת אישום לפי סעיף 8, רשאי ים היועץ הטשפטי למטשלה או בא-כוחו או הבאטם לבקט חקירה טוקדמת באטמה.
10. לא הוגשה בסועד ובדרך שנקבעו לכך בתקנות, בקשה לעריכת חקירה טוקדמת, יגיש פרקליט המחוז כתב אישום לבית-הטשפט; הוגשה בקשה כאסור, לא יוגש כתב אישום עד לאחר גמר החקירה הטוקדמת והכל לפי תוצאותיה.

2. לקבל את ההצעה לדחות ליסיכה הבאה את ההצבעה בטשלה על אלו פסעים תחול ההוראה.

סעיף 4:

סעיף-קטן (ב) אכשיו סיותר וצריך למחוק אותו.

ח. כהן:

לשם מה הארכת הזמן לאחר 15 יום? אני חושב שזה סיותר.

י. סליבנוב:

הוחלט: למחוק את הסעיף.

סעיף 5:

אני מציע למחוק את הטלה "אלא" ולהעמיד את הסעיף האחרון כטשפט בפני עצמו.

א. ידין:

סעיף-קטן (ב), לדעתי, שיף לתקנות.

הוחלט: 1. לקבל את הצעת א. ידין למחוק את הטלה "אלא" בטעיף קטן (א) ולהעמיד את הטשפט האחרון כטשפט בפני עצמו.

2. לקבל את הצעת א. ידין למחוק את סעיף-קטן (ב).

סעיף 6.

ו. רוזנברג:

אם הנאשם דורש חקירה טוקדטת, יש לו כטה ניטוקים לכך. ולפעמים על-ידי פוטביות החקירה כתגלים דברים. הייתי אומר שנתן לנאשם את הברירה אם הוא רוצה חקירה טוקדטת פוטבית או בלתי פוטבית.

ז. ורהפטיג:

אני מציע שאם החקירה הטוקדטת שתקיימת לפי דריסת התביעה, רשאי הנאשם לבקש שהיא תהיה פוטבית. אם החקירה הטוקדטת נדרשת על-ידי הנאשם, היא תהיה חשאית.

אני מציע לטחוק את החלק השני של סעיף-קטן (א), החל טן הסלים "ולא יפרסם כל דבר - -".

ח. כהן:

החלק השני של סעיף-קטן (א) באמת טיותר. הוא נכתב לפני שנתקבל חוק בתי-המשפט.

הצעתו של חבר הכנסת ורהפטיג אינה נראית לי ברגע שבידי הנאשם לדרוש חקירה פוטבית והוא אינו דורש זאת, הדבר מתפרסם לרעתו והוא טוכתם.

ט. רוזנברג:

נתאר לנו טקרה שמתפרסם בעתונות דבר קיומה של חקירה טוקדטת, טבלי זהיא תהיה פוטבית, ולאחר החקירה הטוקדטת מתברר שהאדם זכאי. אותו אדם טעונין טידעו טדוע הוא יצא זכאי.

ח. כהן:

אם הוא יוצא זכאי, אני טסכים שהשופט יוכל, לפי בקשתו, לטטור לפירטום את הראיות, את העדויות, את כל טה שהיה.

ח. רונין:

ההגיון טחייב חובת הטודיות רק כשיש לנאשם רשות לבקש פוטביות הדיון. ואני בעד טתן הרשות הזאת לנאשם. כי הענין טתחיל עם חקירת הטטורה, ועל כך טתפרסם בעתונות חומר, לפעמים - חומר חד-צדדי. אם הנאשם טוען שהוא נקי, הוא יכול להיות טעונין כפירטום. וזכות זו יכולה להיות חיונית לנאשם.

א. ירין:

החלטנו שהודעת האיטום ניתנת על-ידי פרקליט המחוז ולא על-ידי הטטורה. על-ידי כך אפשר לכלול זאת בטטגרת של הטודיות, טבלי לנגוע כלל בשאלה של פירטומי הטטורה, שזאת שאלה אחרת.

הוחלט: 1. לקבל את הצעת ז. ורהפטיג לטחוק את החלק השני של סעיף-קטן (א) האומר "ולא יפורסם כל דבר על טהלך החקירה אלא ברשות השופט הטנהל את החקירה הטוקדטת".

2. לקבל את הצעת ח. כהן להוסיף: "כל עוד לא הוגס כתב איטום לבית-המשפט, לא יפורסם דבר על כל ההליכים לפי חוק זה אלא לפי צו טפורס של השופט, לפי בקסת הנאשם".

3. לדחות לישיבה הבאה את ההחלטה בשאלת זכותו של הנאשם לדרוש דיון פוטבי.